

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Bohdan Bieniek

SA Piotr Prusinowski

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 grudnia 2013 r. w B.

sprawy z odwołania J. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji wnioskodawcy J. M. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 marca 2013 r. sygn. akt V U 1689/12

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 28 września 2012 roku w ten sposób, że przyznaje J. M. (1) prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 11 września 2012;

II. ustala, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

III AUa 661/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28.IX.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie przyznał J. M. (1) prawa do świadczenia przedemerytalnego z uwagi na fakt, że nie został zwolniony z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ponieważ na jego stanowisko został zatrudniony inny pracownik.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 26.III.2013r. oddalił odwołanie J. M. (1). Z ustaleń Sądu wynika, że wnioskodawca domagał się świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. 2 ust 1 pkt 5 ustawy z 30.04.2003r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. 2012r. p. 170) w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 29 ustawy z 20.IV.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2008 Nr 69, poz. 415).

J. M. (1) posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 40 lat. Kwestią sporną było ustalenie, czy rozwiązanie stosunku pracy z odwołującym nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy, o których mowa z

powoływanej ustawie z 20.IV.2004r. Na tę okoliczność Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe. B. K. zeznał, że przyczyną zwolnienia odwołującego zatrudnionego na stanowisku prezesa zarządu spółdzielni było zlikwidowanie jednego „etatowego” stanowiska członka zarządu. C. L. stwierdził, że na stanowisko odwołującego został przesunięty dotychczasowy zastępca prezesa zarządu. Przed 29.XI.2011r. zarząd składał się z dwóch członków etatowych, a po odwołaniu odwołującego skład zarządu został uzupełniony o pracownika zatrudnionego na stanowisku specjalisty ds. pracowniczych, który funkcje w zarządzie miał pełnić bez dodatkowego wynagrodzenia. M. M. – trzeci z członków Rady Nadzorczej podał, że zwolnienie odwołującego spowodowało ograniczenie kosztów spółdzielni, ponieważ nowy członek zarządu (dotychczasowy pracownik spółdzielni) nie otrzymuje dodatkowego wynagrodzenia z tytułu członkostwa w zarządzie.

Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie można mówić o rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu ustawy z 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mimo, że podjęto uchwałę o likwidacji jednego etatowego członka zarządu i rozwiązano stosunek pracy z J. M. (1). Zmiana zarządu podyktowana była w części wolą odwołującego, zaś w części względami ekonomicznymi, ponieważ nowy członek zarządu nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu pełnienia tej funkcji.

Sąd Okręgowy uznał, że uchwała z dnia 29.XI.2011r. nie spowodowała likwidacji stanowiska zajmowanego przez odwołującego. Dlatego też sytuacja J. M. (1) nie daje podstaw do przyjęcia, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w myśl art. 2 ust 1 pkt 29 ustawy z 20.04.2004r. Powołując się na powyższe okoliczności Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na mocy art. 477¹⁴§1 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wniósł J. M. (1) zarzucając orzeczeniu:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie art. 2 ust 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych i art. 2 ust 1 pkt. 29 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- błędne ustalenie okoliczności faktycznych oraz nieuwzględnienie istotnych w sprawie dowodów.

Skarżący wnosił o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy,

ewentualnie o

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji podnosił, że rozwiązanie z nim stosunku pracy nastąpiło z przyczyn ekonomicznych, ponieważ zlikwidowano jedno stanowisko etatowego członka zarządu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie nie jest sporny. J. M. (1) był zatrudniony w (...) Spółdzielni Produkcyjno-Handlowo-Usługowej w B. (poprzednio (...) Spółdzielnia Pracy (...) w B.) od 1.10.1985r. jako kierownik ogólny spółdzielni – prezes zarządu.

Uchwałą Rady Nadzorczej (...) z 29.11.2011r. z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną spółdzielni, spowodowaną ograniczoną ilością zleceń na rynku oraz zmniejszeniem dofinansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych zlikwidowano jedno stanowisko etatowego członka zarządu oraz odwołano z funkcji prezesa zarządu wnioskodawcę. Tego samego dnia dokonano J. M. (1) wypowiedzenia umowy o pracę, ze skutkiem rozwiązującym na 29.02.2012r. W tym samym dniu Rada Nadzorcza powołała dotychczasowego zastępcę prezesa zarządu Z. O. na stanowisko prezesa

zarządu spółdzielni, zaś zatrudnioną w spółdzielni w charakterze specjalisty ds. samorządowo-pracowniczych G. Ł. na członka zarządu.

Z informacji udzielonej organowi rentowemu przez byłego pracodawcę wnioskodawcy (k. 5 akt) wynika, iż o złej sytuacji ekonomicznej spółdzielni świadczą straty w wysokości 214.000 zł (koniec X.2011r.). W spółdzielni zostały wdrożone działania oszczędnościowe polegające na obniżeniu wszystkim pracownikom wynagrodzeń o 20%, nieprzedłużeniu umów pracownikom zatrudnionym na czas określony.

Ze zgromadzonego przez Sąd Okręgowy materiału dowodowego wynika, że po wypowiedzeniu umowy o pracę odwołującemu skład zarządu został uzupełniony o nowego członka G. Ł. – specjalistę ds. samorządowo-pracowniczych, która miała funkcję w zarządzie pełnić społecznie, bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia. Konieczność powołania drugiego członka zarządu, po odwołaniu J. M. wynika z zapisów w statucie. § 34 tego aktu przewiduje, że zarząd składa się z 2-3 członków.

Art. 2 ust 1 pkt. 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych stanowi, że – Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 40 lat dla mężczyzn. Art. 2 ust. 1 pkt 29 ustawy z 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje, że o ile ustawa mówi o przyczynach dotyczących zakładu pracy oznacza to:

- a. rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z 26.VI.1974r.-Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 Nr 21 poz. 94 z późn. zmianami) w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,
- b. rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji, lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych lub technologicznych.

Rozwiązanie stosunku pracy z odwołującym nie nastąpiło w ramach zwolnień grupowych, o których mowa w art. 1 ustawy z 13.III.2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunku pracy. Miało charakter indywidualny, ale jego wyłączną przyczyną tj. taką bez której nie doszłoby do rozwiązania stosunku pracy z odwołującym były względy ekonomiczne spółdzielni. Zdaniem Sądu, pogodzenie się J. M. (1) z faktem, iż to on zostanie zwolniony, bo może uzyskać prawo do świadczenia przedemerytalnego, nie oznacza, że przyczynił się do rozwiązania stosunku pracy.

Zatem odwołujący spełnia przesłanki określone w art. 2 ust 1 pkt. 29a ustawy z 20.04.2004r. Nawet gdyby przyjęć za słuszne stanowisko organu rentowego, że do sytuacji wnioskodawcy ma zastosowanie przepis art. 2 ust 1 pkt. 29b powoływanej ustawy, to nie ma podstaw by twierdzić, że prawo do świadczenia ma tylko ten pracownik, którego stanowisko pracy zostało zlikwidowane. Zdaniem Sądu II instancji takie rozumienie wskazanego przepisu jest niedopuszczalne.

Zamiarem ustawodawcy było bowiem objęcie normą z art. 2 ust. 1 pkt 29 a i b wszystkich pracowników, których stosunki pracy zostały zakończone z przyczyn nie wywołanych przez pracownika. Odmienna interpretacja przepisów art. 2 ust 1 pkt. 29 stanowiłaby wykładnię zawężającą i prowadziłaby do pozbawienia ochrony przewidzianej w ustawie z 20.04.2004r. oraz ustawie o świadczeniach przedemerytalnych wielu pracowników, którzy utracili zatrudnienie z przyczyn zakładu pracy.

Zdaniem Sądu jeśli by uznać za prawidłowe rozumowanie organu rentowego, że tylko likwidacja zajmowanego stanowiska daje prawo do świadczenia przedemerytalnego, to kierownik zakładu pracy mógłby uzyskać prawo do niego tylko w przypadku likwidacji zakładu, w którym był zatrudniony.

Reasumując stwierdzić należy, iż wprawdzie stanowisko J. M. nie zostało zlikwidowane, ale niewątpliwie odwołujący otrzymał wypowiedzenie na skutek trudnej sytuacji ekonomicznej spółdzielni i był to wyłączny powód rozwiązania z nim umowy o pracę. Zatem J. M. spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego określone w art. 2 ust 1 pkt. 5 oraz pkt. 2 (ukończony 60 rok życia) ustawy z 20.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych.

Z uwagi na fakt, że Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok z naruszeniem wskazanych wyżej przepisów prawa materialnego, orzeczenie podlegało zmianie za mocy art. 386§ 1 kpc. Organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za odmowę przyznania świadczenia J. M., na podstawie art. 118 ust 1a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS, bowiem dowody pozwalające na zmianę decyzji (zeznania świadków) zostały przeprowadzone dopiero przed Sądem. Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę orzeczono jak w sentencji wyroku.